Talim Noktası.

6. Sınıf

Türkçe

İsim Çekim Ekleri; Eğik Çizginin Kullanımı

4. Tema: İletişim ve Sosyal İlişkiler · Konu 04 · Konu Anlatımı

4. TEMA

İsim çekim ekleri; eğik çizginin kullanımı

Bu konuda neler var?

1 Okuyalım: Nuri Bey'in Mektubu 4
2 Çoğul Eki ve Hâl Ekleri 7
3 İlgi Eki, İyelik Ekleri ve Soru Eki 10
4 Yazım ve Noktalama Köşesi 14
★ Konu Testi 18
★ Cevap Anahtarı 20

İnsanlar birbirleriyle konuşarak, yazışarak, bazen de yalnızca bir selamla iletişim kurar. İyi bir iletişim için söylediklerimizin doğru anlaşılması gerekir. Türkçede kelimelerin sonuna gelen küçük ekler bu konuda büyük iş görür. "Mektup", "mektupları", "mektuba", "mektubun" kelimelerinin her biri cümlede başka bir görev üstlenir. Bu konuda kelimelere cümlede görev kazandıran isim çekim eklerini tanıyacak, onları konuşma ve yazılarınızda yerinde kullanacak; mektup, adres ve tarih yazarken eğik çizgiyi doğru kullanmayı öğreneceksiniz.

Bu konuda

- Özgün bir metni okuyacak, kişiler arasındaki iletişimin nasıl değiştiğini metindeki ipuçlarından bulacaksınız.
- İsim çekim eklerini (**çoğul eki, hâl ekleri, ilgi eki, iyelik ekleri, soru eki**) tanıyacak, işlevlerini ayırt edeceksiniz.
- Benzer görünen ekleri (belirtme hâli eki ile iyelik eki gibi) birbirinden ayıracaksınız.
- Çekim eklerini konuşma ve yazılarınızda işlevine uygun kullanacaksınız.
- Eğik çizgiyi ve kısaltmalara getirilen ekleri kurallarına uygun yazacaksınız.
- Ek adları yazılı sınavda ölçülmez: Terimleri ezberlemeniz gerekmez, ekleri metinde fark edip doğru kullanmanız yeterlidir. Konu testindeki bu konuyla ilgili sorular alıştırma içindir. Yazım ve noktalama kuralları yazılıda sorulabilir.

Anahtar kavramlar

çekim eki · çoğul eki · hâl ekleri · ilgi eki · iyelik ekleri · soru eki · isim tamlaması · eğik çizgi

Etkinlik 1

Ön değerlendirme: Ne biliyorum?

1. "kitap, kitaplar, kitabı, kitapta" kelimelerini karşılaştırınız. Eklerin kelimeye kattığı anlamları kendi cümlelerinizle açıklayınız.
2. "Okula gidiyorum." ve "Okulda bekliyorum." cümlelerinde "-a" ve "-da" eklerinin bildirdiği anlamlar nasıl farklılaşıyor?
3. "Geldin mi?" sorusundaki "mi" kelimeye bitişik mi yazılır, ayrı mı? Neden?
4. Bir zarfın üzerine adres yazarken hangi noktalama işaretlerini kullanırız?

Notlarım

1 Okuyalım: Nuri Bey'in Mektubu

Etkinlik 2

Okumadan önce

- Başlığı ve görseli inceleyiniz. Telefonun ve mesajların olduğu bir dönemde biri neden mektup yazmak ister? Tahmininizi bir cümleyle yazınız.
- Metni sessiz okuyunuz. Okurken iki komşunun arasındaki ilişkinin metnin başından sonuna nasıl değiştiğine dikkat ediniz.

★ NURİ BEY'İN MEKTUBU

Yeni apartmanımıza taşınalı üç ay olmuştu ama komşularımızın çoğunu tanımıyordum. Alt kattaki Nuri Bey'i yalnızca merdivenlerde görür, selam verip geçerdim. Onun hakkında bildiğim tek şey, her sabah balkonundaki saksıları suladığıydı.

Bir akşam okul dönüşü apartmanın kapısında Nuri Bey'le karşılaştım. Elindeki zarflar yere saçılmıştı. Eğilip zarfları topladım.

— Sağ ol evladım, dedi. Ellerim eskisi gibi tutmuyor artık.

Zarflardan birinin üzerinde titrek harflerle yazılmış yarım bir adres vardı. Nuri Bey'in gözü zarfa takıldı:

— Trabzon'daki torunuma mektup yazmak istiyorum ama kalemi tutunca elim titriyor. Yazdığımı ben bile okuyamıyorum.

— Telefonla konuşsanız olmaz mı? diye sordum.

Nuri Bey gülümsedi:

— Konuşuyoruz elbette. Ama mektup başkadır. Okunur, saklanır, yıllar sonra yeniden açılır.

O an aklıma bir fikir geldi:

— Siz söyleyin, ben yazayım. Olur mu?

Ertesi gün Nuri Bey'in mutfağındaki masaya oturduk. Masada eski bir kutu duruyordu. Kutunun içinde sararmış mektuplar vardı. Nuri Bey, askerdeyken annesine yazdığı mektupları gösterdi. "Bunlar benim en değerli hazinem." dedi.

Sonra o anlattı, ben yazdım. Sayfanın sağ üst köşesine tarihi yazdım: 20/11/2026. Nuri Bey torunu Efe'ye mahallemizdeki çınar ağacını, balkonundaki sardunyaları ve birlikte balığa gittikleri günleri anlattı. Mektubun sonuna her zaman sevdiği iki dizeyi eklememi istedi:

> Uzak dediğin yol değil / Gönülden gönüle bir adım

Zarfın üzerine adresi dikkatle yazdım: Gül Sokak No: 14/3 Ortahisar/TRABZON. Mektubu birlikte postaneye götürdük.

İki hafta sonra kapımız çalındı. Gelen Nuri Bey'di. Elinde bir zarf vardı, yüzü gülüyordu:

— Efe cevap yazmış! Hem de iki mektup: biri bana, biri sana!

Efe'nin mektubunda şöyle yazıyordu: "Dedeme yardım ettiğin için çok teşekkür ederim. Artık her ay yazışalım mı?"

O günden sonra her ay Nuri Bey'in mutfağında buluştuk. O hayatını anlattı, ben mektupları yazdım. Aynı apartmanda yaşayan iki yabancı, bir mektup sayesinde iki dost olmuştu.

Bu metin özgün olarak yazılmıştır.

Kelime köşesi

- **titrek:** Titreyen, sabit durmayan.
- **sararmak:** Zamanla rengi solup sarıya dönmek.
- **hazine:** Çok değerli ve özenle saklanan şey.
- **yazışmak:** Birbirine karşılıklı olarak mektup ya da ileti göndermek.

Etkinlik 3

Metinde ne yazıyor?

1. Nuri Bey mektubu telefonla konuşmaktan neden farklı buluyor? Metinden bir kanıt yazınız.
2. Kahraman Nuri Bey'e nasıl yardım ediyor?
3. Aşağıdaki tabloyu metne göre doldurunuz.

Metnin bölümü	İki komşunun ilişkisi nasıl?	Metindeki kanıt
Başında		
Mutfak sahnesinde		
Sonunda		

1 “Uzak dediğin yol değil / Gönülden gönüle bir adım” dizeleri metnin konusuyla nasıl ilişkilidir?

✓ Ne öğrendik?

1 Metindeki olayları oluş sırasına göre 1’den 4’e kadar numaralandırınız: ( ) Efe’den cevap geldi. ( ) Kahraman zarfları yerden topladı. ( ) Mektubu postaneye götürdüler. ( ) Mutfakta mektubu yazdılar.

2 Nuri Bey’in eski mektupları “en değerli hazinem” diye anlatması onun hakkında ne düşündürüyor?

3 Kahramanın Nuri Bey’e karşı duyguları metnin başında ve sonunda nasıldır? Birer kelimeyle yazınız.

4 Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mektup yazmak telefonla konuşmaktan kolaydır.
B) Yaşlı insanlar yalnız yaşamayı sever.
C) Küçük bir yardım, insanlar arasında güçlü bağlar kurabilir.
D) Mektuplar postaneye zamanında götürülmelidir.

Ana fikri bulma adımları

Konuyu belirle	Olayları sırala	Kanıt ara	Ana fikri yaz
Metin kimden ve neden söz ediyor?	Başlangıcı, gelişmeyi ve sonucu bul.	Düşünceni destekleyen cümleyi göster.	Metnin vermek istediği mesajı tek cümleyle söyle.

2 Çoğul Eki ve Hâl Ekleri

Metinde “zarf” kelimesi farklı biçimlerde geçiyor: “zarflar yere saçılmıştı”, “zarfları topladım”, “gözü zarfa takıldı”. Kelimenin anlamı değişmedi; hepsinde aynı nesneden söz ediliyor. Değişen, kelimenin cümledeki görevidir.

Tanım Çekim eki

Kelimenin anlamını değiştirmeden ona cümlede görev kazandıran eklere çekim eki denir. Çekim ekleri yeni bir kelime türetmez. Örneğin “göz” kelimesine gelen “-ler” eki çekim ekidir: göz-ler. “-lük” eki ise yeni bir kelime türetir: göz-lük.

İsimlere gelen çekim eklerine **isim çekim ekleri** denir. Bu konuda beş ek grubunu tanıyacağız.

İsim çekim ekleri

Çoğul eki (-lar, -ler): Bir isme getirildiğinde o varlığın birden fazla olduğunu gösterir: kitaplar, ağaçlar, komşular. "Teyzemlere gidiyoruz." cümlesinde ise "-ler" eki "teyzem ve ailesi" anlamı katar; birlikte olanları anlatır.

Sayı bildiren kelimelerden sonra gelen isimler çoğul eki almaz: "üç kitap", "beş komşu". "Üç kitaplar" demek yanlıştır.

Hâl ekleri: İsmin cümlede eylemle ilişkisini gösteren eklerdir. Hâl eki almamış isim **yalın** hâldedir: "Mektup geldi.", "Mektuplar geldi." İsim hâl eki aldığında cümlede yeni bir görev kazanır:

- **Belirtme hâli (-ı, -i, -u, -ü):** Eylemden etkilenen varlığı belirtir. "Neyi? Kimi?" sorusuna cevap verir: "Mektubu okudum."
- **Yönelme hâli (-a, -e):** Eylemin yöneldiği yeri ya da varlığı gösterir. "Nereye? Kime?" sorusuna cevap verir: "Postaneye gittik."
- **Bulunma hâli (-da, -de, -ta, -te):** Eylemin yapıldığı yeri gösterir. "Nerede? Kimde?" sorusuna cevap verir: "Mutfakta oturduk."
- **Ayrılma hâli (-dan, -den, -tan, -ten):** Eylemin çıktığı ya da uzaklaştığı yeri gösterir. "Nereden? Kimden?" sorusuna cevap verir: "Trabzon'dan cevap geldi."

Hâl ekleri ve sordukları sorular

	Sorduğu soru	Örnek
Yalın	Ne? Kim?	Mektup geldi.
Belirtme (-ı)	Neyi? Kimi?	Mektubu okudum.
Yönelme (-a)	Nereye? Kime?	Postaneye gittik.
Bulunma (-da)	Nerede? Kimde?	Mutfakta oturduk.
Ayrılma (-dan)	Nereden? Kimden?	Trabzon'dan cevap geldi.

Sert ünsüzle (ç, f, h, k, p, s, ş, t) biten kelimelere gelen ekler de sertleşir: kitap-ta, ağaç-tan. Ünlüyle biten kelimelere belirtme ve yönelme hâl eki getirilirken araya "y" girer: kapı-y-ı, masa-y-a. Özel isimlere getirilen hâl ekleri kesme işaretiyle ayrılır: Trabzon'a, Efe'den.

Örnek 1: Ekleri bulalım

Soru: "Zarfları yerden topladım ve masaya bıraktım." cümlesindeki çoğul ekini ve hâl eklerini bulup işlevlerini yazınız.

Çözüm: "zarf-lar-ı" kelimesinde "-lar" çoğul ekidir; birden fazla zarf olduğunu gösterir. "-ı" belirtme hâli ekidir: Neyi topladım? Zarfları. "yer-den" kelimesindeki "-den" ayrılma hâli ekidir: Nereden topladım? Yerden. "masa-y-a" kelimesindeki "-a" yönelme hâli ekidir: Nereye bıraktım? Masaya.

Ne öğrendik?

1. “Kuşlar ağaçtan uçtu.” cümlesindeki çoğul ekini ve hâl ekini yazınız.

2. “Efe’ye bir kartpostal gönderdik.” cümlesinde “-ye” eki hangi soruya cevap verir?

3. “Beş öğrenciler sahneye çıktı.” cümlesindeki yanlışı düzelterek yeniden yazınız.

4. “Kitaplığımdaki kitapları arkadaşlarıma dağıttım.” cümlesinde aşağıdaki hâl eklerinden hangisi yoktur?

A) Belirtme hâli
B) Yönelme hâli
C) Bulunma hâli
D) Ayrılma hâli

Çekim eki mi, yapım eki mi?

	Çekim eki	Yapım eki
Anlam	Kelimenin anlamını değiştirmez.	Yeni bir kelime türetir.
Görev	Kelimeye cümlede görev kazandırır.	Kelimeye yeni bir anlam katar.
Örnek	göz-ler: yine gözdür.	göz-lük: yeni bir nesnedir.

Notlarım

3 İlgi Eki, İyelik Ekleri ve Soru Eki

Metindeki “Nuri Bey’in mutfağı”, “apartmanın kapısı”, “Efe’nin mektubu” gibi söz grupları iki kelime arasında bir **aitlik ilişkisi** kurar. Bu ilişkiyi iki ek birlikte sağlar.

İlgi (tamlayan) eki (-ın, -in, -un, -ün; -nın, -nin, -nun, -nün): Bir varlığın başka bir varlıkla ilgisini gösterir. “Kimin? Neyin?” sorusuna cevap verir: kapı-nın, Efe’nin, apartman-ın. Ünlüyle biten kelimelerde araya “n” girer: kapı-n-ın.

İyelik ekleri: Bir varlığın kime ait olduğunu gösterir. Ek, sahibin kim olduğuna göre değişir: benim defter-im, senin defter-in, onun defter-i.

İyelik ekleri

	Tekil	Çoğul
1. kişi	benim defter**im**	bizim defter**imiz**
2. kişi	senin defter**in**	sizin defter**iniz**
3. kişi	onun defter**i**	onların defter**leri**

Tanım İsim tamlaması

İlgi eki alan bir kelime ile iyelik eki alan bir kelime yan yana gelerek bir isim tamlaması kurar: “apartmanın kapısı”. Birinci kelime sahibini, ikinci kelime ona ait olan varlığı gösterir.

İlgi eki alan kelime ile iyelik eki alan kelime birlikte **isim tamlaması** oluşturur: “apartman-ın kapı-sı”, “Nuri Bey’in mutfağ-ı”. Birinci kelime sahibi, ikinci kelime ait olan varlığı gösterir.

Soru eki (mı, mi, mu, mü): Cümleye soru anlamı katar: “Olur mu?”, “Yazışalım mı?” Soru eki kendinden önceki kelimeden **ayrı** yazılır. Kendinden sonra gelen ekler ise soru ekine bitişik yazılır: “Gelecek misin?”, “Hazır mıyız?” Soru eki, önündeki kelimenin son ünlüsüne uyar: geldin mi, okudun mu, gördün mü.

Soru ekinin yazımı

	Soru eki	Soru ekinden sonra gelen ek
Yazımı	Önündeki kelimeden ayrı yazılır.	Soru ekine bitişik yazılır.
Örnek	Okudun mu? Gördün mü?	Hazır mıyız? Gelecek misin?

Örnek 2: Benzer ekleri ayıralım

Soru: Aşağıdaki cümlelerde “-ı/-i” eklerinin işlevlerini ayırt ediniz.

> a) Kapıyı yavaşça açtım.
> b) Apartmanın kapısı açıktı.

Çözüm: Eki ayırt etmek için cümleye soru sorarız. a cümlesinde “Neyi açtım?” sorusunun cevabı “kapıyı”dır. Bu ek **belirtme hâli** ekidir. b cümlesinde “kapı-sı” kelimesi “apartmanın” kelimesiyle bir aitlik ilişkisi kurar: Kapı apartmana aittir. Bu ek **iyelik** ekidir. Kısa bir yol: İyelik eki alan kelimenin önüne “onun” ya da “-ın” ekli bir kelime getirilebilir.

MEKTUP

Dedemin **mektubu** dün **elime** ulaştı. **Mektubunda** köyün güzelliklerini anlatıyordu.

TELEFON

Teyzemi akşam telefonla aradım. Hafta sonu **bize** gelecek **mi** diye sordum.

DUYURU PANOSU

Apartmanımızın **panosuna** bir not astık: **Komşularımızı** cumartesi **bahçede** çaya bekliyoruz.

Kartlardaki koyu yazılmış kelimelerin eklerini bulup her birinin işlevini söyleyiniz.

Örnek 3: Bir kelimede birden çok ek

Soru: “Evlerimizden çocuk sesleri yükseliyordu.” cümlesindeki “evlerimizden” kelimesinin eklerini ayırıp işlevlerini yazınız.

Çözüm:

Planlayalım: Kelimeyi kökünden başlayarak eklerine ayıralım.

Ayıralım: ev-ler-imiz-den. “-ler” çoğul eki, “-imiz” iyelik eki (bizim evlerimiz), “-den” ayrılma hâli ekidir (Nereden yükseliyordu?).

Kontrol edelim: İsim çekim ekleri genellikle bu sırayla gelir: önce çoğul eki, sonra iyelik eki, en son hâl eki. “evdenlerimiz” gibi bir sıralama Türkçede kullanılmaz.

Bağlantı: Eklerle büyüyen kelimeler

Türkçe **eklemeli** bir dildir: Kelimenin köküne ekler art arda eklenerek yeni anlamlar kurulur. Türkçede tek kelimeyle söylenen “evlerimizden” sözünü İngilizce konuşan biri “from our houses” diye üç kelimeyle söyler. Bu yüzden Türkçede bir kelimenin sonundaki küçük bir ek bile cümlenin anlamını değiştirebilir. “Eve gittim.” ile “Evden gittim.” arasındaki fark yalnızca bir ektir.

Etkinlik 4

Yazma görevi: Bir büyüğüme mektup

Uzakta yaşayan bir büyüğünüze (dedenize, ninenize, bir akrabanıza ya da eski öğretmeninize) bir mektup yazınız.

1. Mektubun sağ üst köşesine tarihi eğik çizgiyle yazınız.
2. Büyüğünüze son zamanlarda yaşadığınız bir olayı ve duygularınızı anlatınız.
3. Ona en az iki soru sorunuz; soru ekini doğru yazınız.
4. Mektubunuzda çoğul ekini, en az üç farklı hâl ekini ve bir isim tamlamasını kullanınız. Kullandığınız ekleri renkli kalemle işaretleyiniz.
5. Zarfın üzerine yazacağınız adresi eğik çizgiyi kullanarak yazınız.

Notlarım

★ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçüt	Tam (3)	Kısmen (2)	Henüz değil (1)
Çekim ekleri	İstenen ekler doğru kullanılmış ve işaretlenmiş	Eklerin bir kısmı eksik ya da yanlış	Ekler işaretlenmemiş
Mektup düzeni	Tarih, hitap, anlatım ve kapanış eksiksiz	Mektup bölümlerinden biri eksik	Mektup düzeni yok
İletişim ve duygu	Olay ve duygular içtenlikle anlatılmış	Duygulara kısaca değinilmiş	Duygu ve soru yok
Yazım ve noktalama	Tarih, adres ve soru eki doğru yazılmış	Bir-iki hata var	Kurallar uygulanmamış

✓ Ne öğrendik?

1. “Ayşe’nin bisikleti bahçede duruyor.” cümlesinde ilgi ekini ve iyelik ekini gösteriniz.

2. “Ödevini bitirdinmi?” cümlesindeki yazım yanlışını düzeltiniz.

3. “senin, onun, bizim” kelimelerini “kalem” kelimesiyle iyelik eki kullanarak yazınız.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-ı/-i” eki belirtme hâli ekidir?
   A) Okulun bahçesi çok geniş.
   B) Kardeşimin odası düzenli.
   C) Pencereyi açar mısın?
   D) Ağacın dalları kurumuş.

İsim tamlaması nasıl kurulur?

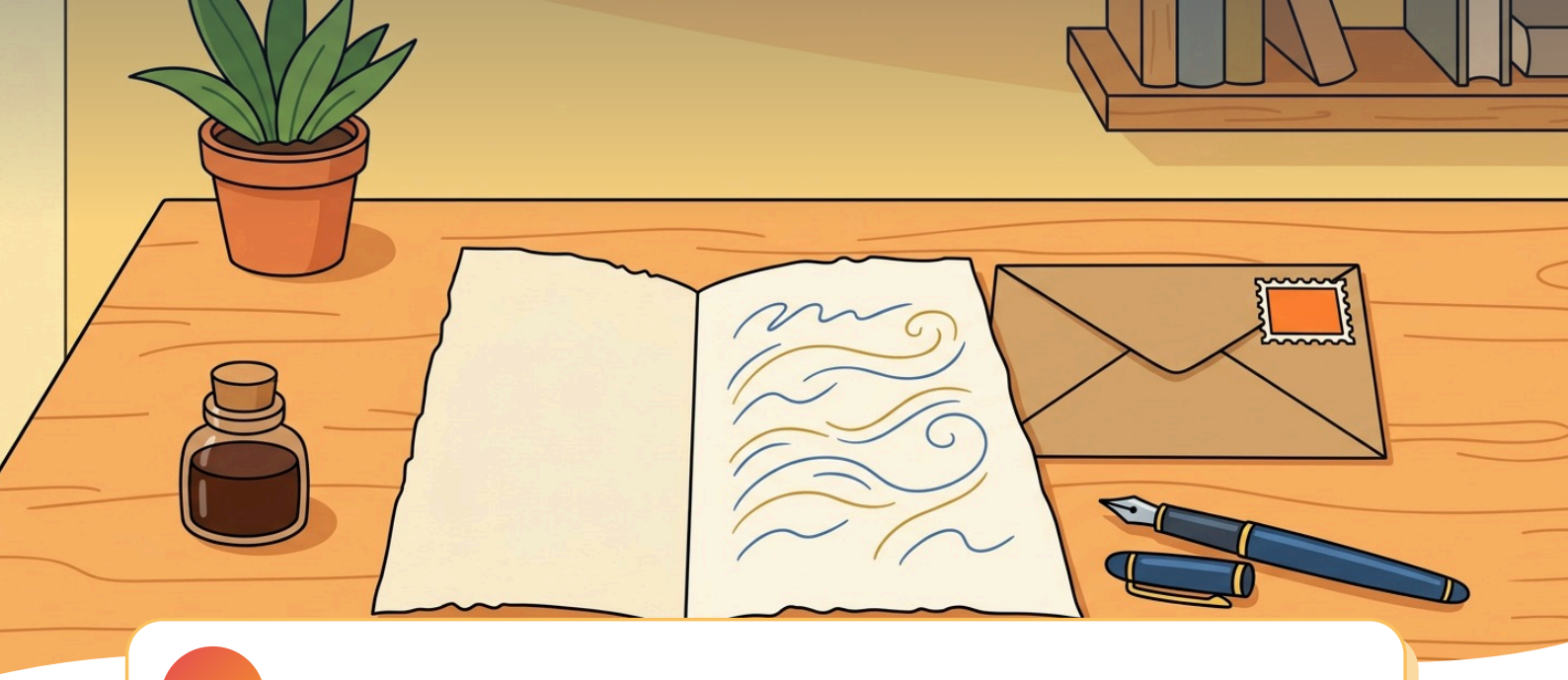
apartman-ın
İlgi eki: Neyin?

➤

kapı-sı
İyelik eki: ait olan varlık

➤

apartmanın kapısı
İsim tamlaması: sahip ve ait olan birlikte

4 Yazım ve Noktalama Köşesi

Metindeki mektupta tarih, adres ve dizeler yazılırken aynı işaret kullanıldı: **eğik çizgi (/)**. Eğik çizgi şu durumlarda kullanılır:

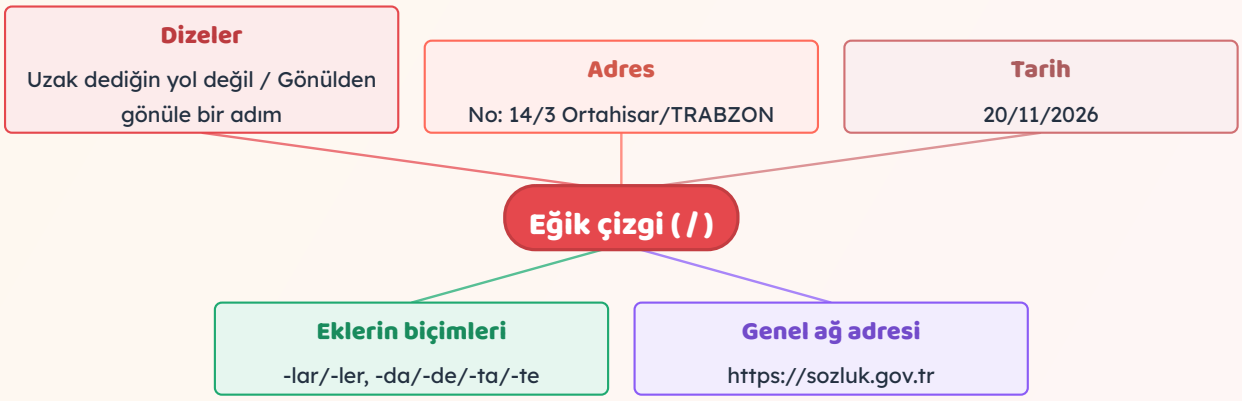
- Yan yana yazılan **dizeleri** birbirinden ayırmak için: “Uzak dediğin yol değil / Gönülden gönüle bir adım”
- **Adres** yazarken apartman numarası ile daire numarasını, semt ile şehri ayırmak için: “Gül Sokak No: 14/3 Ortahisar/TRABZON”
- **Tarih** yazarken gün, ay ve yılı gösteren sayıları ayırmak için: “20/11/2026”
- Dil bilgisinde bir **ekin farklı biçimlerini** göstermek için: “-lar/-ler”, “-da/-de/-ta/-te”
- **Genel ağ adreslerinde:** https://sozluk.gov.tr

Tanım Eğik çizgi

Eğik çizgi (/); yan yana yazılan dizeleri, adres ve tarihin bölümlerini, bir ekin farklı biçimlerini birbirinden ayırmak için kullanılan noktalama işaretidir. Düz yazıda bir cümleyi bölmek için eğik çizgi kullanılmaz.

Notlarım

Eğik çizginin kullanıldığı yerler

Kısaltmalara getirilen ekler: Kısaltmalara gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır ve kısaltmanın okunuşuna uyar: TDK'ye (te-de-ke'ye), TBMM'den (te-be-me-me'den), km'ye (kilometreye).

Ek mi, bağlaç mı?

	Bulunma hâli eki (-da/-de)	Bağlaç (da/de)
Yazımı	Kelimeye bitişik yazılır.	Kelimeden ayrı yazılır.
Sınama	Çıkarılırsa cümle bozulur.	Çıkarılırsa cümle bozulmaz.
Örnek	Mektup masada duruyor.	Ben de sana yazdım.

Tuzağa düşme!

Ek mi, ayrı kelime mi?

Bulunma hâli eki "-da/-de" kelimeye bitişik yazılır; "de/da" bağlacı ise ayrı yazılır. Bağlaç cümleden çıkarıldığında cümle bozulmaz.

- ✗ Bende mektup yazdım. → ✓ Ben de mektup yazdım. (bağlaç)
- ✗ Mektup masa da duruyor. → ✓ Mektup masada duruyor. (bulunma hâli eki)
- ✗ Cevap geldimi? → ✓ Cevap geldi mi? (soru eki ayrı yazılır)

Örnek 4: Mektubu düzeltelim

Soru: Aşağıdaki mektup bölümündeki yazım ve noktalama yanlışlarını bulup düzeltiniz.

> Sevgili Efe, mektubunu aldım. Bende sana yazmak istiyordum. Trabzonda hava nasıl? Okulun başladımı? Yeni adresim: Lale Sokak No: 8-5 Çamlık-BURSA

Çözüm: "Bende" kelimesindeki "de" bağlaçtır; ayrı yazılır: "Ben de". Özel isme gelen hâl eki kesmeyle ayrılır: "Trabzon'da". Soru eki ayrı yazılır: "başladı mı". Adreste daire numarası ve şehir eğik çizgiyle ayrılır: "No: 8/5 Çamlık/BURSA".

Yazacağım şeye göre işaret

Yazacağım şey	Kullanacağım işaret
Tarih	Eğik çizgi: 05/12/2026
Adres	Eğik çizgi: No: 9/6 Çankaya/ANKARA
Kısaltmaya ek	Kesme işareti: TBMM'den
Ek biçimleri	Eğik çizgi: -da/-de/-ta/-te

Tuzağa düşme!

Yanılgı avı: Çekim ekleri ve eğik çizgi

- ✗ "Çekim ekleri kelimeye yeni bir anlam katar, yeni kelime türetir." → ✓ Çekim ekleri kelimenin anlamını değiştirmez; ona cümlede **görev kazandırır**. "göz-ler" yine gözdür.
- ✗ "Üç arkadaşlar parka gittik." → ✓ Sayıdan sonra gelen isim çoğul eki almaz: "**Üç arkadaş** parka gittik."
- ✗ "Kelimenin sonundaki her -ı/-i belirtme hâli ekidir." → ✓ "Okulun bahçesi" sözündeki "-i" **iyelik** ekidir. "Neyi?" sorusunu sorarak kontrol ederiz.
- ✗ "Soru eki kelimeye bitişik yazılır: geliyormusun?" → ✓ Soru eki **ayrı**, sonraki ekler ona bitişik yazılır: "geliyor **musun**?"
- ✗ "Adres yazarken daire numarasını kısa çizgiyle ayırırım: No: 14-3" → ✓ Apartman ve daire numarası **eğik çizgiyle** ayrılır: "No: 14/3".

✓ Ne öğrendik?

1. "15 Mart 2026" tarihini eğik çizgi kullanarak rakamla yazınız.

2. "Evimizin adresi: Çınar Sokak, 7 numaralı apartman, 2 numaralı daire. İlçemiz Merkez, ilimiz Amasya." bilgilerini bir adres satırı olarak eğik çizgiyle yazınız.

3. "Toplantıya sende gelecek misin?" cümlesindeki yazım yanlışını düzeltiniz.

4 Aşağıdakilerin hangisinde eğik çizgi yanlış kullanılmıştır?

A) 23/04/2026
B) -dan/-den/-tan/-ten
C) Kitabı / masaya bıraktım.
D) Lale Sokak No: 5/2 Merkez/AMASYA

Notlarım

Konu Testi

✓ Ne öğrendik?

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz. Her sorunun doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1. Efe, dedesine yazdığı cevap mektubunda bir gününü şöyle anlattı: “Sabah erkenden okula (I) gittim. Teneffüste arkadaşlarımla bahçede (II) top oynadık. Okuldan (III) çıkınca çınar ağacının altına oturdum ve senin kitabını (IV) okudum.” Bu parçada numaralanmış kelimelerden hangisi, eylemin nereden başladığını gösteren hâl ekini almıştır?

   A) I
   B) II
   C) III
   D) IV

2. Sınıf gazetesi için okuyucu mektupları toplanıyor. Mektuplardaki soru cümleleri yazım yönünden denetlenirken şu cümleler seçildi. Hangisinde soru eki yanlış yazılmıştır?

   A) Mektubumu aldınmı?
   B) Cevabı yarın yazacak mısın?
   C) Dedem hâlâ köyde mi?
   D) Bu adres doğru mu?

3. Efe, okulundaki resim etkinliğini dedesine şöyle anlattı: “Geçen hafta sınıfça okulun arka duvarını boyadık. Herkes bahçede bir fırça aldı ve boyasını hazırladı. Öğretmenin önerisiyle duvara kuşlar, çiçekler ve gemiler çizdik.” Bu parçadaki “öğretmenin” kelimesine gelen “-in” ekinin işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

   A) Varlığın birden fazla olduğunu gösterir.
   B) Eylemin yöneldiği yeri gösterir.
   C) Eylemin yapıldığı yeri gösterir.
   D) Bir varlığın başka bir varlıkla ilgisini gösterir.

4. Efe, dedesine yazdığı mektupta mahallesindeki günlük yaşamı anlatıyor. Mektubun cümlelerinde “-ı/-i” eki farklı işlevlerde kullanılmış. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-ı/-i” eki iyelik eki olarak kullanılmıştır?

   A) Postacıyı kapıda bekledik.
   B) Mahallenin pazarı hep kalabalıktır.
   C) Sardunyayı pencereye koydum.
   D) Defteri çantaya yerleştirdi.

5 Okulumuzun şiir dinletisi için bir davetiye hazırlandı. Davetiyenin en üstüne "Bir fidan diktim bahçeye / Gölgesi düşsün yollara" (I) dizeleri yazıldı. Altına dinletinin tarihi 18/02/2027 (II) olarak eklendi. Ortada "Şiirlerimizi / sizin için okuyacağız." (III) cümlesi yer aldı. En alta da okulun adresi Papatya Sokak No: 21 Merkez/KASTAMONU (IV) biçiminde yazıldı. Bu davetiyede numaralanmış bölümlerin hangisinde eğik çizgi yanlış kullanılmıştır?

A) I
B) II
C) III
D) IV

6 Nuri Bey, Efe'ye yazdığı yeni mektupta şunları anlattı: "Bu sabah dolabı açıp eski **kutularda** ne varsa çıkardım. Yıllardır biriktirdiğimiz **mektuplarımızı** tek tek okudum. Sonra eski **defterlerim** arasında senin küçükken çizdiğin bir resmi buldum. Bu resmi bir sonraki mektupla **torunuma**, yani sana göndereceğim." Bu parçada koyu yazılmış kelimelerden hangisinde çoğul eki, iyelik eki ve hâl eki birlikte bulunur?

A) mektuplarımızı
B) torunuma
C) kutularda
D) defterlerim

KENDİME NOT

Bu konuda	Evet	Kısmen	Henüz değil
Çoğul ekini ve hâl eklerini cümlede bulabiliyorum.			
Belirtme hâli eki ile iyelik ekini ayırt edebiliyorum.			
İlgi ve iyelik ekleriyle isim tamlaması kurabiliyorum.			
Soru ekini ve "de/da" bağlacını doğru yazabiliyorum.			
Tarih ve adres yazarken eğik çizgiyi kullanabiliyorum.			

Notlarım

Cevap Anahtarı

Ön Değerlendirme

1. kitap: yalın hâl; kitaplar: birden fazla; kitabı: eylemden etkilenen varlık (“Kitabı okudum.”) ya da sahiplik (“onun kitabı”); kitapta: eylemin yapıldığı yer.
2. “-a” eki eylemin yöneldiği yeri, “-da” eki eylemin yapıldığı yeri gösterir.
3. Ayrı yazılır; soru eki kendinden önceki kelimeye bitişmez.
4. Eğik çizgi ve iki nokta kullanılır: No: 14/3 Ortahisar/TRABZON. Eğik çizgi apartman ile daire numarasını, semt ile şehri ayırır.

1. Okuyalım: Nuri Bey’in Mektubu

1. 4, 1, 3, 2.
2. Anılarına ve sevdiklerine çok değer verdiğini, geçmişini özenle sakladığını düşündürüyor.
3. Başında: ilgisizlik, mesafe. Sonunda: sevgi, dostluk.
4. **C.** Metin, küçük bir yardımın iki komşuyu dost yaptığını anlatır; A, B ve D metnin ana fikri değildir.

2. Çoğul Eki ve Hâl Ekleri

1. Çoğul eki: kuş-lar. Hâl eki: ağaç-tan (ayrılma hâli, “Nereden uçtu?”).
2. “Kime gönderdik?” sorusuna. Yönelme hâli ekidir.
3. Beş öğrenci sahneye çıktı.
4. **D.** “kitaplığım-da-ki” bulunma, “kitap-lar-ı” belirtme, “arkadaş-lar-ım-a” yönelme hâli eki alır.

3. İlgi Eki, İyelik Ekleri ve Soru Eki

1. İlgi eki: Ayşe’nin (“-nin”). İyelik eki: bisiklet-i.
2. Ödevini bitirdin mi?
3. senin kalemin, onun kalemi, bizim kalemimiz.
4. **C.** “Neyi açar mısın?” sorusunun cevabı “pencereyi”dir.

4. Yazım ve Noktalama Köşesi

1. 15/03/2026

2. Çınar Sokak No: 7/2 Merkez/AMASYA
3. Toplantıya sen de gelecek misin?
4. **C.** Eğik çizgi bir cümlenin kelimelerini ayırmak için kullanılmaz.

Konu Testi

1. **C.** "Okuldan" kelimesindeki "-dan" ayrılma hâli ekidir ve "Nereden çıktım?" sorusuna cevap verir. "Okula" yönelme, "bahçede" bulunma, "kitabını" belirtme hâli eki almıştır.
2. **A.** Soru eki kendinden önceki kelimeden ayrı yazılır: "aldın mı?"
3. **D.** "Öğretmenin" kelimesindeki "-in" ilgi ekidir; "önerisi" kelimesiyle aitlik ilişkisi kurar. A çoğul eki ("kuşlar"), B yönelme hâli eki ("duvara"), C bulunma hâli eki ("bahçede") işlevidir.
4. **B.** "Pazarı" kelimesi "mahallenin" kelimesiyle aitlik ilişkisi kurar; A, C ve D seçeneklerindeki "-ı/-i" ekleri "Kimi? Neyi?" sorusuna cevap veren belirtme hâli ekidir.
5. **C.** Eğik çizgi, düz yazıda bir cümleyi bölmek için kullanılmaz. I'de dizeleri, II'de tarihin bölümlerini, IV'te adresteki semt ile şehri ayırmak için doğru kullanılmıştır.
6. **A.** Yalnız mektup-lar-ımız-ı kelimesinde çoğul eki (-lar), iyelik eki (-ımız) ve belirtme hâli eki (-ı) birlikte bulunur. Öteki seçeneklerde bir ek eksiktir: torun-um-a kelimesinde çoğul eki, kutu-lar-da kelimesinde iyelik eki, defter-ler-im kelimesinde hâl eki yoktur.

Notlarım